

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035
тел.: (044) 206-31-00; 206-38-44; факс: (044) 206-31-07; 531-36-92
E-mail: minprirody@menr.gov.ua; kanc@mev.gov.ua Код ЄДРПОУ 37552996

№ _____
на № _____

Рахункова палата

Про надання інформації

Олексій РЯБЧИН

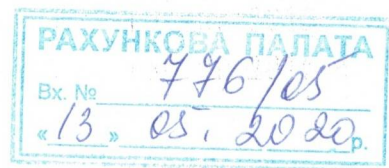
На виконання доручення Кабінету Міністрів України від 08.04.2020 № 15039/0/1-20 до листа Рахункової палати від 07.04.2020 № 02-899 Міністерство енергетики та захисту довкілля надає інформацію про виконання рекомендацій щодо усунення виявлених недоліків і порушень, зазначених у рішенні Рахункової палати від 10.03.2020 № 5-2 «Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на проведення гірничорятувальних заходів і заходів з охорони праці та підвищення техніки безпеки на вугледобувних підприємствах».

Додаток: на 7 арк. в 1 прим.

Заступник Міністра

Олексій РЯБЧИН

Вікторія Фінчук 594 66 38
МІНЕКОЕНЕРГО
№26/1.6-229.1-12044 від 07.05.2020
Рябчин О.М. (ЗАСТУПНИК МІНІСТРА
ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ)
07.05.2020 18:44

**Інформація про вжиття заходів щодо виконання рекомендацій щодо
усунення виявлених недоліків і порушень, зазначених у рішенні
Рахункової палати від 10.03.2020 № 5-2**

*Бюджетна програма «Заходи з охорони праці та підвищення техніки
безпеки на вугледобувних підприємствах»*

Відповідно до статті 19 Закону України «Про охорону праці» фінансування охорони праці здійснюється як роботодавцем за кошти підприємства, так і за кошти державного бюджету.

Фінансування за бюджетною програмою «Заходи з охорони праці та підвищення техніки безпеки на вугледобувних підприємствах» припинено з 2019 року за рішенням, прийнятим Антимонопольним комітетом України.

За результатами розгляду повідомлень про державну допомогу, що надавалися Міністерством енергетики та вугільної промисловості, Антимонопольний комітет України прийняв Рішення від 14.05.2019 № 330-р, в якому зазначив, що бюджетна програма «Заходи з охорони праці та підвищення техніки безпеки на вугледобувних підприємствах» має ознаки недопустимої державної допомоги для конкуренції.

Разом з тим, заходи державної допомоги за зазначеною бюджетною програмою підпадають під категорію державної допомоги, встановленої Регламентом Ради ЄС 1407/2002 (№1407/2002 of 23 July 2002 on State aid to the coal industry) – доступ до запасів вугілля. Тому, державна допомога на заходи з охорони праці може бути допустимою державною допомогою як допомога для часткового покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції та/або для покриття початкових інвестицій.

Враховуючи зазначене, фінансування заходів з охорони праці за рахунок бюджетних коштів у 2020 році та подальших роках можливо тільки як складова бюджетних програм часткового покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції та/або для покриття початкових інвестицій.

Разом з тим, з метою забезпечення реалізації конституційного права працівників на охорону їх життя і здоров'я у процесі трудової діяльності, на належні, безпечні і здорові умови праці основні положення, якого визначені Законом України «Про охорону праці» Міністерством щороку розробляється План основних заходів з підвищення рівня охорони праці на підприємствах Міністерства, який затверджується відповідними наказами.

На виконання зазначених наказів керівниками державних вугледобувних підприємств розробляються Комплексні програми (комплексні заходи) з поліпшення охорони праці та промислової безпеки та Плани фінансування витрат на заходи з охорони праці.

Виконання зазначених Комплексних програм (комплексних заходів) та Планів фінансування дозволить керівникам забезпечити працівників

підконтрольних підприємств засобами індивідуального та колективного захисту згідно з нормами, визначеними законодавством та нормативно-правовими актами з охорони праці.

Бюджетна програма «Гірничорятувальні заходи на вугледобувних підприємствах»

Основна проблема функціонування служби (ДВГРС) є недостатність її фінансування.

Питання фінансування ДВГРС як аварійно-рятувальної служби нормативно врегульовано статтями 23, 94 Кодексу цивільного захисту України і статтею 29 Гірничого закону України, згідно яких джерелами фінансування можуть бути як кошти державного бюджету, так і кошти суб'єктів господарювання.

Відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2018, 2019, 2020 рік» фінансування бюджетної програми «Гірничорятувальні заходи на вугледобувних підприємствах» визначено в обсязі 290 000,0 тис. грн.

Міністерство неодноразово зверталось до Міністерства фінансів України щодо можливості збільшення фінансування ДВГРС за зазначеною бюджетною програмою.

Разом з тим, Мінфіном не враховувалися пропозиції, розрахунки та обґрунтування, наведені Міністерством, щодо збільшення необхідного обсягу фінансування ДВГРС. При цьому, визначені Мінфіном обсяги фінансування ДВГРС за бюджетною програмою залишилися незмінними.

Крім того, протягом останніх п'яти років не виділялися кошти на капітальні видатки, які можна спрямувати на заміну застарілого та придбання нового гірничорятувального обладнання, приборів тощо.

Водночас, робота керівництва ДВГРС по укладанню договорів на постійне та обов'язкове аварійно-рятувальне обслуговування з суб'єктами господарювання (гірничими підприємствами) дозволить залучити додаткові кошти для фінансування служби та вирішити всі проблемні питання її функціонування».

*Виконання рекомендацій визначених у рішенні Рахункової палати
від 10.04.2020 № 5-2*

На виконання рекомендацій, визначених у рішенні Рахункової палати від 10.04.2020 № 5-2, Міністерством розроблено проект змін до Кодексу цивільного захисту України щодо визначення механізму відшкодування підприємствами, установами і організаціями усіх форм власності витрат на проведення окремих аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, здійснених силами цивільного захисту, який спрямовано листом Мінекоенерго від 30.04.2020 № 26/1.1-229.1-11288 до Державної служби України з питань надзвичайних ситуацій як центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

Крім того, розроблено проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку здійснення постійного та обов'язкового аварійно-рятувального обслуговування суб'єктів господарювання, галузей та окремих територій», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 січня 2017 року № 5, яка дозволить вдосконалити правове регулювання господарських відносин між суб'єктами господарювання (гірничими підприємствами), у тому числі недержавної форми власності та державними аварійно-рятувальними службами шляхом конкретизації і деталізації порядку здійснення постійного та обов'язкового аварійно-рятувального обслуговування на договірній основі, а також залучити додаткове джерело фінансування Державної воєнізованої аварійно-рятувальної служби у вугільній промисловості та зменшити навантаження на Державний бюджет.

Проєкт постанови відповідно до регламентних вимог надісланий на погодження до заінтересованих органів.

На сьогодні, отримано погодження із зауваженнями від Міністерства внутрішніх справ та Державної служби України з надзвичайних ситуацій, а також висновок Державної регуляторної служби, що зазначений проєкт постанови містить норми регуляторного характеру, а його прийняття потребує реалізації передбачених Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» процедур.

На виконання Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» Мінекоенерго проєкт постанови направило до Державної регуляторної служби на погодження.

Після отримання усіх погоджень проєкт постанови буде направлено до Кабінету Міністрів України відповідно до регламентних вимог.

Щодо розробки та затвердження Програми реформування та розвитку Державної воєнізованої гірничорятувальної служби у вугільній промисловості

Програма реформування та розвитку Державної воєнізованої гірничорятувальної служби у вугільній промисловості може бути розроблена тільки після затвердження Концепції (Програми) реформування вугільної галузі. На сьогодні Міністерство здійснює низку заходів щодо розроблення Концепції (Програми) реформування вугільної галузі із залученням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері соціальної політики (Міністерство соціальної політики), а також центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику (Міністерство розвитку громад та територій).

Щодо ініціювання внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення гірничорятувальних заходів на вугледобувних підприємствах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.02.2011 № 154

Внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення гірничорятувальних заходів на вугледобувних підприємствах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.02.2011 № 154, які будуть передбачати в напрямках використання коштів відшкодування Пенсійному фонду України витрат на виплату і доставку пенсій, призначених на пільгових умовах, які здійснюються за рахунок коштів бюджетної програми «Гірничорятувальні заходи на вугледобувних підприємствах», а також врегулювання питання розрахунку вартості постійного та обов'язкового аварійно-рятувального обслуговування суб'єктів господарювання буде ініційовано після внесення відповідних змін до постанови Кабінету Міністрів України від 11 січня 2017 року № 5 «Порядок здійснення постійного та обов'язкового аварійно-рятувального обслуговування суб'єктів господарювання, галузей та окремих територій».

Щодо надання ДВГРС права надавати суб'єктам господарювання обов'язкові до виконання приписи щодо усунення порушень техніки безпеки та дотримання нормативно-правових актів з питань охорони праці

Рекомендації Рахункової палати щодо надання ДВГРС права надавати суб'єктам господарювання обов'язкові до виконання приписи щодо усунення порушень техніки безпеки та дотримання нормативно-правових актів з питань охорони праці є недоцільними, оскільки призведе до дублювання функцій центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику здійснення державного гірничого нагляду.

Слід зазначити, що здійснення державного гірничого нагляду покладено на Державну службу України з питань праці (далі – Держпраці).

Відповідно до статті 3 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» державний нагляд (контроль) здійснюється за принципами неприпустимості дублювання повноважень органів державного нагляду (контролю) та неприпустимості здійснення заходів державного нагляду (контролю) різними органами державного нагляду (контролю) з одного й того самого питання.

Відповідно до частини 1 статті 8 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» орган державного нагляду (контролю) в межах повноважень, передбачених законом, під час здійснення державного нагляду (контролю) має право:

- вимагати від суб'єкта господарювання усунення виявлених порушень вимог законодавства;
- надавати (надсилати) суб'єктам господарювання обов'язкові для виконання приписи про усунення порушень і недоліків;
- застосовувати санкції до суб'єктів господарювання, їх посадових осіб та вживати інших заходів у межах та порядку, визначених законом.

З метою забезпечення одного з основних завдань за призначенням в частині запобігання виникненню та мінімізації наслідків надзвичайних

ситуацій (профілактика), ДВГРС надано повноваження на проведення профілактичного обстеження та перевірку об'єктів і територій гірничих підприємств щодо дотримання ними вимог пожежної і техногенної безпеки, визначення стану їх протиаварійного захисту та готовності до проведення робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Тому у разі передачі ДВГРС повноважень на видачу суб'єктам господарювання обов'язкові для виконання приписів про усунення порушень техніки безпеки та дотримання нормативно-правових актів з питань охорони праці призведе до дублювання повноважень, наданих Держпраці.

Слід зазначити, що відсутність у ДВГРС повноважень, запропонованих Рахунковою палатою не зменшує дієвість та ефективність її діяльності при проведенні профілактичної роботи, направленої на мінімізацію ризиків виникнення надзвичайних ситуацій на підприємствах вугільної галузі.

Щодо забезпечення ефективного функціонування системи внутрішнього контролю в апараті Міністерства та на підпорядкованих підприємствах і в організаціях

З метою забезпечення ефективного функціонування системи внутрішнього контролю в апараті Міністерства та на підпорядкованих підприємствах і в організаціях, а також забезпечення моніторингу можливих ризиків у фінансово-господарській діяльності підприємств, установ, організацій та об'єднань, що належать до сфери управління Міністерства затверджено Порядок запровадження системи управління ризиками у діяльності Міністерства (далі – Порядок), затверджений наказом Міненерговугілля від 19.11.2015 № 743.

Відповідно до Порядку система управління ризиками функціонує шляхом забезпечення внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту.

Внутрішнім контролем є комплекс заходів, що застосовується керівником для забезпечення дотримання законності та ефективності використання бюджетних коштів, досягнення результатів відповідно до встановленої мети, завдань, планів і вимог щодо діяльності бюджетної установи та її підвідомчих установ (підприємств).

Внутрішнім аудитом є діяльність підрозділу внутрішнього аудиту в бюджетній установі, яка спрямована на вдосконалення системи управління та запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів.

Головними завданнями внутрішнього контролю визначено планування та організація діяльності, формування структури внутрішнього контролю, нагляд за здійсненням внутрішнього контролю та управління ризиками.

Щодо забезпечення передання 8 одиниць транспортних засобів за балансу Першого ВГРЗ на баланс 10 ВГРЗ

Постановою Східного апеляційного господарського суду від 14.03.2019 по справі № 905/1053/18 (яку залишено без змін постановою Верховного

Суду від 30.07.2019) знято арешт з 8 одиниць транспортних засобів, що обліковувалися на балансі Першого ВГРЗ та визнано право оперативного управління ними за 10 ВГРЗ.

Щодо перегляду Типових штатних розписів та нормативів чисельності працівників ДВГРС, затверджених наказом Міненерговугілля від 30.01.2013 № 36, зокрема, передбачення запровадження у структурі ДВГРС підрозділу внутрішнього аудиту.

Відповідно до статті 64 Господарського кодексу України підприємства самостійно визначає свою організаційну структуру, встановлює чисельність працівників і штатний розпис.

Типові штатні розписи та нормативи чисельності працівників ДВГРС, затверджені наказом Міненерговугілля від 30.01.2013 № 36 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 19.02.2013 за № 294/22826.

Пунктом 1.5 Типових штатних розписів передбачено, що при складанні штатних розписів допускається введення окремих підрозділів (відділів, секторів, дільниць тощо), не передбачених цими Типовими штатними розписами та нормативами чисельності працівників ДВГРС, в межах встановлених нормативів чисельності за професіями.

Типовими штатними розписами передбачено у «Фінансово-економічній службі» ДВГРС наявність «Контрольно-ревізійного відділу» чисельністю від 2 до 3 штатних одиниць в залежності від загальної чисельності працівників ДВГРС.

Згідно з пунктом 1.7 Типових штатних розписів гранична чисельність працівників контрольно-ревізійного відділу визначається залежно від кількості юридичних осіб, що є к сфері підпорядкування Центрального штабу ДВГРС.

Щодо посилення контролю за забезпеченням на державних вугледобувних підприємствах виконавської дисципліни в частині дотримання вимог нормативно-правових актів з питань охорони праці та промислової безпеки

З метою забезпечення на належному рівні контролю на державних вугледобувних підприємствах за виконавською дисципліною в частині дотримання нормативно-правових актів з питань охорони праці та промислової безпеки затверджено Порядок здійснення відомчого контролю за станом охорони праці на підприємствах Міненерговугілля (наказ Міненерговугілля від 11.05.2018 № 251), а також Порядок методичного керівництва діяльністю підприємств, установ, організацій, що належать до сфери управління Міненерговугілля, щодо виконання вимог техногенної та пожежної безпеки, а також контролю за виконанням зазначених вимог (наказ Міненерговугілля від 15.03.2019 № 122).

Щодо рекомендацій, які потребують постійного моніторингу

ЦШ ДВГРС на доручення Міністерства розроблені заходи щодо усунення недоліків та порушень, виявлених під час аудиту Рахункової палати, у т.ч. переглянути Типові штатні розписи, затверджені наказом Міненерговугілля від 30.01.2013 № 36, якими передбачено запровадження у структурі ДВГРС підрозділу внутрішнього аудиту та нормативи чисельності працівників ДВГРС, забезпечення дотримання помісячного розпису асигнувань загального фонду Державного бюджету України для своєчасного фінансування запланованих заходів, забезпечення своєчасного затвердження щорічних планів комплексних заходів щодо підвищення ефективності роботи, матеріально-технічного та фінансового забезпечення ЦШ ДВГРС та загонів, забезпечити розробку паспорту бюджетної програми «Гірничорятувальні заходи на вугледобувних підприємствах», який повинна містити результативні показники, що достовірно характеризують перебіг реалізації бюджетної програми, а також ступінь досягнення цілі державної політики, досягнення мети бюджетної програми та виконання її завдань які б достовірно характеризували заходи, що здійснюються.

У свою чергу, в Міністерстві визначені структурні підрозділи, відповідальні за виконання рекомендацій Рахункової палати, які містять строк виконання постійного характеру, а саме: своєчасне затвердження фінансових планів ДВГРС; забезпечення дотримання помісячного розпису асигнувань загального фонду Державного бюджету України для своєчасного фінансування запланованих заходів; забезпечення своєчасного затвердження щорічних планів комплексних заходів щодо підвищення ефективності роботи, матеріально-технічного та фінансового забезпечення ЦШ ДВГРС та загонів; забезпечення ефективного функціонування системи внутрішнього контролю в апараті Міністерства та на підпорядкованих підприємствах і в організаціях; забезпечення виконання наказів Міненерговугілля від 11.05.2018 № 251 «Про здійснення відомчого контролю за станом охорони праці на підприємствах Міненерговугілля» та від 15.03.2019 № 122 «Про затвердження Порядку методичного керівництва діяльністю підприємств, установ, організацій, що належать до сфери управління Міненерговугілля, щодо виконання вимог техногенної та пожежної безпеки, а також контролю за виконанням зазначених вимог» з метою забезпечення на державних вугледобувних підприємствах контролю за виконавською дисципліною в частині дотримання вимог нормативно-правових актів з охорони праці та промислової безпеки.

**Начальник Управління
охорони праці, промислової безпеки
та цивільного захисту**

Олег УСАЧОВ